

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

КАФЕДРА СТАТИСТИКИ

**«СТАТИСТИКА – ІНСТРУМЕНТ СОЦІАЛЬНО-
ЕКОНОМІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ»**

ЗБІРНИК НАУКОВИХ СТУДЕНТСЬКИХ ПРАЦЬ

ВИПУСК 4

Частина II

**Одеса
2018**

УДК 311
ББК 60.6

Статистика – інструмент соціально-економічних досліджень: збірник наукових студентських праць. Випуск 4. Частина II. – Одеса, ОНЕУ. – 2018. – 213 с.

Автори:

Милашко О.Г. – к.е.н., доцент кафедри статистики Одеського національного економічного університету,

Ольвінська Ю.О. – к.е.н., доцент кафедри статистики Одеського національного економічного університету,

Погорелова Т.В. – к.е.н., доцент кафедри статистики Одеського національного економічного університету,

Бойчева О.П. – студентка обліково-економічного факультету Одеського національного економічного університету,

Бурлаєва В.С. – студентка обліково-економічного факультету Одеського національного економічного університету,

Варналій А.О. – студентка обліково-економічного факультету Одеського національного економічного університету,

Галіта К.Ю. – студентка кредитно-економічного факультету Одеського національного економічного університету,

Георгіу О.А. – студентка обліково-економічного факультету Одеського національного економічного університету,

Голубчикова Ю.В. – студентка обліково-економічного факультету Одеського національного економічного університету,

Гуцол А.А. – студентка обліково-економічного факультету Одеського національного економічного університету,

Дарій А.М. – студентка обліково-економічного факультету Одеського національного економічного університету,
Джусенко Т.І. – студентка кредитно-економічного факультету Одеського національного економічного університету,
Іванов М.В. – студент кредитно-економічного факультету Одеського національного економічного університету,
Іванов М.П. – студент обліково-економічного факультету Одеського національного економічного університету,
Калантарчук Т.І. – студентка обліково-економічного факультету Одеського національного економічного університету,
Кравченко А.С. – студентка обліково-економічного факультету Одеського національного економічного університету,
Кравченко В.К. – студентка обліково-економічного факультету Одеського національного економічного університету,
Любович А.А. – студентка обліково-економічного факультету Одеського національного економічного університету,
Манєва К.П. – студентка обліково-економічного факультету Одеського національного економічного університету,
Марушевська В.В. – студентка обліково-економічного факультету Одеського національного економічного університету,
Никитюк К.С. – студентка обліково-економічного факультету Одеського національного економічного університету,
Попряга Ц.І. – студентка кредитно-економічного факультету Одеського національного економічного університету,
Пухкан Н.М. – студентка кредитно-економічного факультету Одеського національного економічного університету,
Ревунов М.С. – студент обліково-економічного факультету Одеського національного економічного університету,
Самарова А.О. – студентка кредитно-економічного факультету Одеського національного економічного університету,
Стародубцева Т.В. – студентка обліково-економічного факультету Одеського національного економічного університету,
Ткач В.С. – студентка кредитно-економічного факультету Одеського національного економічного університету,
Тодорова К.С. – студентка обліково-економічного факультету Одеського національного економічного університету,
Унтілов В.В. – студент обліково-економічного факультету Одеського національного економічного університету,
Шепель М.С. – студентка обліково-економічного факультету Одеського національного економічного університету,

Шпак І.В. – студентка обліково-економічного факультету Одеського національного економічного університету,

Шумська А.О. – студентка обліково-економічного факультету Одеського національного економічного університету,

Юрист М.В. – студентка обліково-економічного факультету Одеського національного економічного університету

У збірнику наводяться результати дослідження студентів та викладачів кафедри статистики щодо застосування сучасних статистичних методів для оцінки соціально-економічних процесів у деяких країнах світу, в Україні та окремих регіонах. Висновки та рекомендації авторів можуть бути корисними для викладачів, аспірантів і студентів, які займаються аналізом процесів, що відбуваються в суспільстві та економіці країни.

ЗМІСТ

Бойчева О.П., Погорєлова Т.В. Особливості статистичного дослідження динаміки валютних курсів.....	7
Бурлаєва В.С., Погорєлова Т.В. Статистичний аналіз фінансової діяльності підприємств.....	13
Варналій А.О., Погорєлова Т.В. Статистичний аналіз рівня інфляції та його вплив на економічні показники.....	19
Любович А.А., Погорєлова Т.В. Статистичне дослідження місцевих бюджетів.....	27
Стародубцева Т.В., Погорєлова Т.В. Статистичний аналіз державного боргу України.....	34
Унтілов В.В., Погорєлова Т.В. Статистичний аналіз грошового обігу в Україні.....	40
Калантарчук Т.І., Погорєлова Т.В. Статистичне прогнозування валютних курсів.....	45
Джусенко Т.І., Погорєлова Т.В. Статистичне спостереження банківської системи України.....	52
Марушевська В.В., Погорєлова Т.В. Історичні аспекти розвитку статистики.....	57
Пухкан Н.М., Погорєлова Т.В. Статистичне дослідження депозитної діяльності комерційних банків України.....	62
Ткач В.С., Погорєлова Т.В. Статистичне дослідження активів комерційних банків України.....	68
Стародубцева Т.В., Милашко О.Г. Статистичний аналіз зовнішньої торгівлі України з Європейським Союзом.....	74
Іванов М.В., Погорєлова Т.В. Статистичний аналіз валютних операцій комерційних банків України.....	79
Попряга Ц.І., Погорєлова Т.В. Статистичне дослідження кредитної діяльності комерційних банків.....	87
Самарова А.О., Погорєлова Т.В. Статистичне оцінювання ліквідності та платоспроможності банківської системи України.....	93
Георгіу О.А., Милашко О.Г. Валовий національний дохід як один з основних показників СНР на прикладі Іспанії.....	99
Кравченко А.С., Милашко О.Г. Статистичний аналіз турпотоків між Україною та Великобританією.....	104

Георгіу О.А., Милашко О.Г. Провідні напрямки співробітництва Іспанії та України.....	109
Голубчикова Ю.В., Мылашко О.Г. Влияние Франции на развитие мировой экономики	114
Гуцол А.А., Мылашко О.Г. Статистический анализ использования услуг облачных вычислений.....	119
Дарій А.М., Милашко О.Г. Аналіз використання мережі інтернет в Україні.....	128
Іванов М.П., Милашко О.Г. Характеристика підприємств, що використовували комп'ютер продовж року.....	132
Кравченко В.К., Милашко О.Г. Статистичний аналіз використання мережі Інтернет.....	137
Никитюк К.С., Милашко О.Г. Статистичний аналіз використання комп'ютерів та комп'ютерних мереж на підприємствах.....	142
Ревунов М.С., Милашко О.Г. Застосування комп'ютерних технологій для надання накладних рахунків.....	147
Тодорова К.С., Милашко О.Г. Проблеми зовнішньої трудової міграції населення України.....	153
Шепель М.С., Милашко О.Г. Статистичний аналіз використання соціальних медіа на підприємствах.....	159
Шпак І.В., Милашко О.Г. Статистичний аналіз торгівлі через комп'ютерні мережі.....	165
Шумська А.О., Милашко О.Г. Використання ІКТ для надання рахунок-фактур.....	171
Юрист М.В., Милашко О.Г. Статистичний аспект аналізу видів зовнішнього зв'язку з мережею Інтернет.....	177
Манєва К.П., Погорєлова Т.В. Статистичне оцінювання місцевих бюджетів України.....	182
Галіта К.Ю., Погорєлова Т.В. Сучасні тенденції розвитку банківської системи України та їх статистичний аналіз.....	188
Манєва К.П., Погорєлова Т.В. Статистичний аналіз страхового ринку в Україні.....	195
Варналій А.О., Ольвінська Ю.О. Сучасні тенденції заробітної плати в Україні.....	201

СТАТИСТИЧНИЙ АНАЛІЗ ГРОШОВОГО ОБІГУ В УКРАЇНІ

Унтілов В. В.¹, Погорєлова Т. В.²

¹ – студент, кафедра статистики,

² – канд. екон. наук, доцент, кафедра статистики
Одеський національний економічний університет, м. Одеса

АНОТАЦІЇ

Унтілов В. В., Погорєлова Т. В. Статистичний аналіз грошового обігу в Україні. У статті проаналізовано динаміку грошового обігу в Україні, як головного механізму економічного зростання країни. Розкрито поняття грошових агрегатів. Висвітлено стан та перспективи розвитку грошового ринку України.

Ключові слова: статистика, гроші, грошовий агрегат, ВВП, структура, динаміка, грошовий обіг.

Унтілов В. В., Погорєлова Т. В. Статистический анализ денежного обращения в Украине. В статье проанализирована динамика денежного оборота в Украине, как главного механизма экономического роста страны. Раскрыто понятие денежных агрегатов. Освещены состояние и перспективы развития денежного рынка Украины.

Ключевые слова: статистика, деньги, денежный агрегат, ВВП, структура, динамика, денежный оборот.

Untilov V. V., Pogorelova T. V. Statistical analysis of money circulation in Ukraine. The article analyzes the dynamics of money circulation in Ukraine, as the main engine of economic growth. The concept of monetary aggregates. Deals with the state and prospects of development of monetary market of Ukraine.

Keywords: statistics, money, money supply, GDP, structure, dynamics, cash flow.

ПОСИЛАННЯ НА РЕСУРС

Унтілов, В. В. Статистичний аналіз грошового обігу в Україні [Текст] / В. В. Унтілов, Т. В. Погорєлова // Статистика – інструмент соціально-економічних досліджень : збірник наукових студентських праць. Випуск 4. Частина II – Одеса, ОНЕУ. – 2018. – С. 40 – 44.

Постановка завдання. Сучасний стан економічної ситуації в Україні визначається процесами ринкової трансформації, що зумовлює складність та неоднозначність при формуванні економічної політики держави та обумовлюється відсутністю адекватної законодавчої, інституційної бази, факторами протистояння ринковим перетворенням окремих соціальних груп населення. Основною проблемою сучасної держави є вибір правильної економічної політики, яка б включала

фіскальну та грошово – кредитну політику країни.

Важлива роль у цьому процесі відводиться статистичному аналізу грошового обігу, його регулюванню та використанню в коригуванні поведінки суб'єктів грошово – кредитного ринку.

Актуальність розгляду даної теми пояснюється тим, що у функціонуванні ринкової економіки головну роль відіграють гроші і грошовий обіг в державі. Грошова система України становить собою організацію грошового обігу, яка закріплена національним законодавством.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Проблемам статистичного аналізу грошового обігу в Україні присвячені праці багатьох вітчизняних вчених, зокрема О.А. Костюченко, О.О. Качан, І.Б. Заверуха, О.П. Орлюк, А.В. Лемківський, О. Шереметьєва, О.В. Сударенко. не зважаючи на економічну цінність наукових праць, деякі питання статистичної оцінки грошового обігу залишаються відкритими.

Постановка завдання (мета дослідження). Мета статті полягає у проведенні статистичного дослідження грошового обігу в Україні, а також розробці основних напрямів грошово-кредитної політики країни.

Перш за все, розглянемо визначення терміну «гроші».

Гроші – один із найвизначніших витворів суспільства. Вони з'явилися з прадавніх часів, тим самим запровадивши виникнення найпростіших форм суспільного розвитку та товарно-грошових відносини. Наявністю загальної для держави грошової одиниці разом з певним ступенем розвитку матеріальної і духовної культури визначається схильність держави до цивілізаційної стадії людського розвитку.

Еволюційні шляхи розвитку людства, виробничих відносин і зростання матеріальної культури, успіхи в обробці металів в основному і забезпечили появу, можна сказати, універсального, звичайно як на той час, мінового еквівалента – металевих грошей, які мали різну форму, виготовлялися із різних металів, що створювало незручності. Але згодом, завдячуючи своїм природним якостям, у формі загального еквівалента стали виступати гроші, виготовлені здебільшого із золота і срібла, при цьому їх пріоритети періодично змінювалися в залежності від наявності родовищ і винайдення нових способів видобування цих металів.

Однак, збільшення товарної маси і обсягів обміну товарів призвело до стрімкого зростання кількості металевих грошей, що вимагало колосальних витрат на їх карбування. Використання монет створювало також неабиякі проблеми при їх транспортуванні в значних обсягах для забезпечення розрахунків і постійно становило серйозну небезпеку для життя купців і їх супроводжуючих.

В основному, саме такі причини призвели до необхідності створення нових видів платіжних засобів, в якості яких в обігу і з'явилися паперові гроші.

Стосовно структури грошей в Україні, можна зазначити, що станом

на 01.01.2018 р. у готівковому обігу країни перебувало готівки на загальну суму 361.5 млрд. грн., у тому числі банкнот – 359.4 млрд. грн. та монет – 2.07 млрд. грн. [4].

На кінець 2017 року в Україні частка банкнот склала 99,4%, а монет – 0,6% від загальної суми готівки в обігу.

Єдність грошей в готівковій і безготівковій формі дозволяє їх розглядати в якості загальної суми – грошової маси.

Отже, грошова маса – це сукупність купівельних, платіжних та накопичувальних засобів, яка обслуговує економічні зв'язки, належить фізичним та юридичним особам, а також державі. Це важливий кількісний показник руху грошей [2, с.142].

Починаючи з 1993 р. Національний банк України вивчає структуру грошової маси за агрегатним методом.

Грошовий агрегат – це визначене законодавством відповідно до ступеня ліквідності специфічне угруповання ліквідних активів, які можуть служити альтернативними вимірниками грошової маси.

Грошові агрегати будуються шляхом приєднання до попередніх величин нових грошових компонентів у послідовності, що характеризує зменшення їх ліквідності.

Агрегат M0 відображає масу готівки, що перебуває поза банками, у вигляді банкнот, розмінної монети, а в деяких країнах і казначейських квитків. Це найліквідніша частина грошової маси [2]. На кінець вересня 2017 року грошовий агрегат України M0 склав 306,4 млрд. грн., що складає 27,3% грошової маси взагалі. За рік частка готівки в обігу зросла на 4,6%, що не є досить нормальним для економіки.

Агрегат M1 це грошова маса у вузькому розумінні. До нього відносяться найбільш ліквідні форми грошей готівкові гроші (банкноти і монети) та банківські вклади до запитання (трансакційні депозити). На кінець вересня 2017 року грошовий агрегат M1 склав 541,8 млрд. грн., що на 10,6 % більше ніж рік тому [1].

Агрегат M2 обіймає усі компоненти *M1*, а також включає кошти строкових і заощаджувальних депозитів у комерційних банках, кошти на рахунках капітальних вкладень й інших спеціальних рахунках, а також короткотермінові державні цінні папери. На кінець вересня 2017 року грошовий агрегат M2 в Україні склав 1123,8 млрд. грн., що на 6,6% більше ніж рік тому.

Агрегат M3 охоплює всі компоненти *M2* плюс довгострокові приватні депозитні й ощадні сертифікати у спеціалізованих кредитних установах, а також цінні папери, що обертаються на грошовому ринку [3]. На кінець вересня 2017 року грошовий агрегат M3 склав 1124,1 млрд. грн., що на 6,6% більше ніж рік тому. Динаміку обігу грошової маси можна спостерігати на рисунку 1.

Якщо розглянути вплив грошової маси на випуск виробництва, то збільшення розмірів грошової маси може спричинити зростання

реального обсягу виробництва, особливо в тих випадках, коли є недовикористані потужності. І навпаки, зниження може призвести до зниження реального обсягу виробництва.

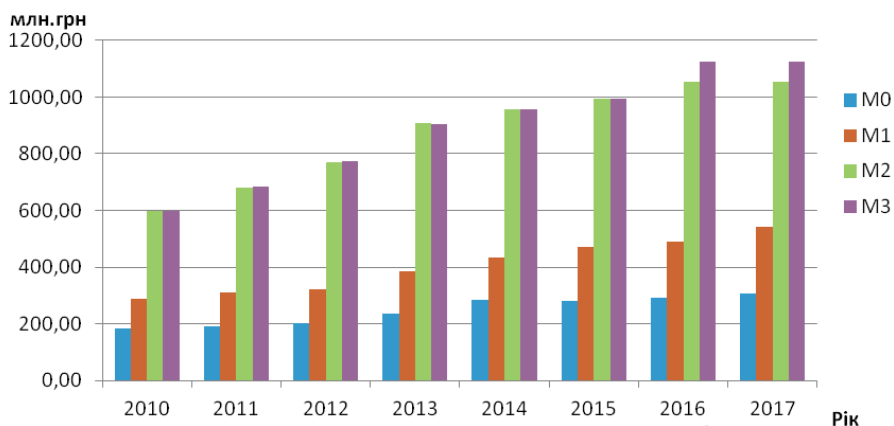

Рис. 1. Динаміка обігу грошової маси в Україні у 2010 – 2017 рр.

Так, зростання реального обсягу виробництва призводить до збільшення кількості операцій, які необхідно фінансувати, що спричинить збільшення попиту на гроші. Тобто зміна обсягу виробництва може бути додатковим фактором відновлення рівноваги в економіці. Як правило, існує прямий зв'язок між зростанням грошових агрегатів номінальним обсягом виробництва.

Динаміку ВВП в Україні за 2010-2017 р.р. можна простежити на рисунку 2.

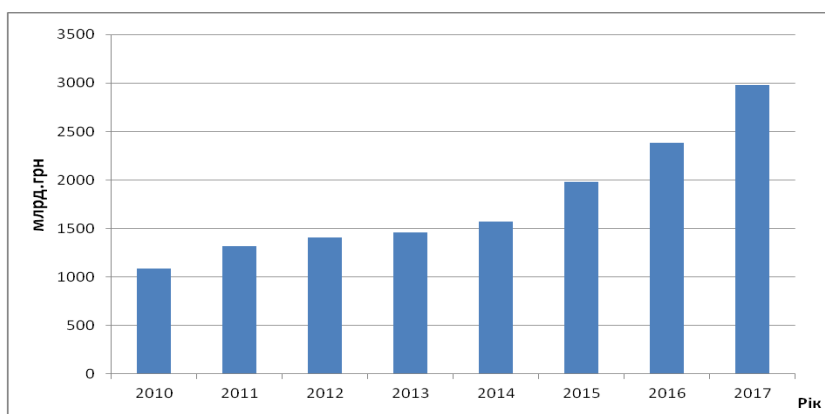

Рис.2. Динаміка ВВП України за 2010-2017 рр..

За період 2011-2017 р.р., ВВП України збільшувався в середньому на 237 млн. грн. і на кінець 2017 року склав 2982,92 млрд. грн. Порівнюючи швидкості грошової маси та ВВП, можна зробити висновок, що відносна швидкість зростання номінального ВВП, випереджає відносну швидкість зростання грошової маси на 46 %. Збільшення обсягу ВВП з кожним роком призвело до зростання кількості фінансових операцій, тим самим призвело до зростання грошового обігу в країні. Можна зробити висновок, що між обсягом ВВП та грошовою масою існує прямий взаємозв'язок.

Висновки. Отже, підсумовуючи вищесказане, можемо зробити висновок, що нашій державі слід створити таку грошово – кредитну систему, яка б застерігала від помилкових дій у сфері регулювання грошового обігу на основі гривні. При цьому історичний досвід грошового обігу в Україні і нинішнє державотворення мають прискорити остаточний вибір способу суспільного поступу і допомогти нашому суспільству остаточно обрати такий суспільно – політичний лад, у якому взаємодія суб'єктів господарського життя спиратиметься на засади добросовісної конкуренції, а гривня на повну потужність свого невичерпаного потенціалу запрацює на економіку і добробут громадян.

Головними завданнями регулювання грошового обігу в Україні є:

а) забезпечення чіткого розмежування повноважень і відповідальності у сфері грошового обігу між органами держави;

б) забезпечення органам держави за допомогою норм оперативно регулювати і контролювати грошовий обіг в країні;

в) підтримання необхідного темпу зростання грошової маси в обігу і правильного співвідношення між готівковим і безготівковим грошовим обігом з метою ефективного функціонування економіки країни.

ЛІТЕРАТУРА

1. Статистичний щорічник України за 2016 рік. – К.: Консультант, 2016. – 575 с.
2. Погорелова Т.В. Статистична складова оцінки грошово-кредитної політики України /Методологія статистичного забезпечення розвитку регіону: Монографія // За заг. ред. канд. економ. наук, професора А.З. Підгорного – Одеса: Атлант, 2012. – С. 11-124
3. Сидорова А. В. Банківська статистика: [навч. посіб.] / А. В.Сидорова, Н. О. Юріна. – Донецьк: Каштан, 2006. – 188 с
4. Підгорний А. З. Статистичні методи в управлінні розвитком регіону : монографія // А. З. Підгорний, О. В. Самоєнкова, О. Г. Милашко та ін. – Одеса : ФОРМ Гуляєва В. М., 2016. – 218 с.
5. Витковская Е. В. Статистические методы – инструмент изучения социально-экономических процессов / Е. В. Витковская, А. З. Подгорный, Ю.О. Ольвинская [и другие] // Историк-экономист С.Я.Боровой и проблемы современной истории экономики: к 110-летию со дня рождения С.Я.Борового: монография. - 2013. – С. 211-256.

ЗБІРНИК НАУКОВИХ СТУДЕНТСЬКИХ ПРАЦЬ

«СТАТИСТИКА – ІНСТРУМЕНТ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ»

ВИПУСК 4

Частина II

**Одеса
2018**

